



Kde přebýval devětaosmdesátý?

Sametová revoluce v absolutní hodnotě



PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Praha, 22. – 23. listopadu 2019

Anotace

S blížícím se třicátým výročím listopadových událostí roku 1989 se zvláště v českém mediálním prostoru začíná objevovat sousloví „druhá polistopadová republika“. Období nazývané „druhá republika“ – a to jak na konci 30. let 20. století, tak dnes – má v českém kontextu specifické konotace. Neznamená ani tak revoluční změnu předcházejícího režimu, jako spíše stav, kdy degenerovaly či se vytratily hodnoty spojené s jeho zakladatelským momentem. Za pomnichovské druhé republiky byl tímto momentem říjen roku 1918, dnes se hovoří o tom, že se jak z vysoké politiky, tak z občanské společnosti vytratil étos listopadu 1989. Předmětem četných intelektuálních hledání současnosti tak je snaha nalézat zbývající prostory, kde devětaosmdesátý přebývá, kde sídlí, a tyto prostory uchovávat, kultivovat a proti proudu druhé republiky dále rozšiřovat.

Abychom však mohli tuto hypotézu potvrdit či vyvrátit, bude třeba si nejprve zodpovědět, v čem zmíněný étos devětaosmdesátého vlastně spočívá, jaká byla jeho funkce v minulosti, zda působí jako legitimizační rámec a jak s „odkazem devětaosmdesátého“ dnes pracujeme jako s diskursem, jak sousloví „odkaz devětaosmdesátého“ působí jako signifikant. Hledání oné genetické informace zakladatelského momentu tak může probíhat na třech polích – v institucích, u osobností a na poli politické kultury. Tyto tři oblasti pátrání však jsou ve vzájemném vztahu i mezi sebou. Společně se podpírají a pouze jejich propojením mohl devětaosmdesátý jako zakladatelský moment dát vzniknout novému režimu. Zároveň však mezi nimi panuje i určité napětí, které zakládá křehkost systému jako celku, zvláště pokud se jedna z těchto tří složek staví nad ostatní jako důležitější.

Položit si však musíme také otázku smyslu hledání a uchovávání genetické informace zakládajícího momentu, étosu devětaosmdesátého. Výzvy, kterým v současné době čelíme, jsou totiž znatelně odlišné od těch, před kterými jsme jako společnost stáli v roce 1989. Nejsilnějším ideologickým protivníkem západních liberálních demokracií, mezi které rok 1989 střední Evropu přivedl, už není komunismus, ale různé formy tradicionalistické reakce na krizi modernity, ať už laděné populisticky či fundamentalisticky. Kapitalismus přestává být zvláště po finanční krizi z roku 2008 jedinou ekonomickou alternativou. Podíváme-li se na současné používání „odkazu devětaosmdesátého“, můžeme se tak zaměřit na otázku interpretace. Nezatajují někteří hledači ta místa výskytu „étosu devětaosmdesátého“, která nesedí do jejich ideologického rámce?

Ptát se ale lze ještě dál. Je třeba při vědomí jinakosti současných výzev vůbec o devětaosmdesátý pečovat? Je udržování historické kontinuity nejefektivnějším prostředkem, jak těmto výzvám čelit? Nezatěžuje nás „étos devětaosmdesátého“ v tom, že nám brání vytvářet nové formy demokratické politiky? Hledáme-li místa, kde se v současné době devětaosmdesátý nachází, můžeme se tak rovněž ptát, jestli tam, kde jej nalezneme, není přebytečný – jestli tam nepřebývá.

Kde |přebývá| devětaosmdesátý? Je ho málo, nebo je ho moc?

Výzva

Cílem konference je shromáždit příspěvky mladých vědeckých pracovníků (jak doktorandů, tak i čerstvých post-doktorandů) z různých oborů, zabývajících se odkazem a současnou reflexí událostí roku 1989. Od účastníků, jejichž anotace budou přijaty, se předpokládá, že se stanou součástí autorského týmu kolektivní monografie *Kde |přebývá| devětaosmdesátý? Sametová revoluce v absolutní hodnotě*.

Termín pro zaslání abstraktů o délce max. 500 slov je **31. ledna 2019**. Abstrakty zasílejte na e-mail kdeprebyva89@seznam.cz. Na tento e-mail lze posílat také dotazy vztahující se ke konferenci či publikaci.

Předpokládaný termín odevzdání příspěvků o maximální délce 10 tisíc slov je pak **14. července 2019**.

Během jara 2019 proběhne také kolokvium, kde autoři budou moci představit své rozpracované texty a diskutovat podobu knihy.

Konferenční poplatek se nevybírám.

Za organizátory konference

Petr Agha a Jan Géryk

Katedra politologie a sociologie PF UK